

12. BÖLÜM

Okuma Kültürü Edindirmede Üretken Kalemler: Kemalettin Tuğcu Örneği¹

Şahin ŞİMŞEK²

*“Ben babamın kütüphanesinde okuyarak yetiştim.
Birçok roman okudum.
Babam da okumaya çok meraklı idi...”
K. Tuğcu*

GİRİŞ

“Okuma; bir yazıyı, sözcükleri, cümleleri, noktalama işaretleri ve öteki öğeleriyle görme, algılama ve kavrama sürecidir.” (Kavcar vd., 1998, s. 41). Okumada, yazıdaki sembollerin görülmesi ve bu sembollerin seslendirilmesi, okumanın fizyolojik boyutu ile ilgili olup okuma eylemi sadece bu süreçle sınırlı değildir. Okumanın, anlamların kavranması gibi ruhsal bir yönü de vardır ve fizyolojik boyutu ile ruhsal boyutu birlikte ele alındığında okuma en iyi şekilde tanımlanmış olmaktadır. Okuma ile ilgili yapılmış tanımlara bakıldığında okumanın; göz-beyin koordinesi olan fiziksel süreç ile zihinde önceden bilinenlerle yeni öğrenilen bilgilerin yapılandırıldığı, anlamlandırıldığı zihinsel süreç bütünü olduğu anlaşılmaktadır (Sayır, 2018, s. 1).

¹ Bu çalışma, Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Türkçe Eğitimi Bilim Dalı bünyesinde, Prof. Dr. Nezahat ÖZCAN danışmanlığında tamamlanan “Kemalettin Tuğcu’nun Hayatı ve 50 Romanından Hareketle Çocuk Edebiyatımızdaki Yeri” isimli yüksek lisans tezinden üretilmiştir.

² Dr. Öğr. Üyesi, Kastamonu Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Bölümü, Türkçe Eğitimi Ana Bilim Dalı, ssimsek@kastamonu.edu.tr.

Gülten Dayioğlu, Kemalettin Tuğcu'nun okuma kültürüne olan katkısını şu sözleriyle dile getirmiştir: "Harf Devrimi yapıldığı sıralarda, Kemalettin Tuğcu Bey gibi başka yazarlar da eğer bol bol kitaplar yazsalar, bizler şimdi az okuyan, az düşünen, az konuşan bir ulus konumunda bulunmazdık diye düşünüyorum... Günümüzde okumayı yaşam biçimi edinmiş olanların kültürel kökeninde, Kemalettin Tuğcu kitaplarının katkısı vardır..." (Dayioğlu, 1996).

Ahmet Mithat Efendi'nin Beykoz'daki yalisından Babiâli'deki matbaasına her sabah vapurla giderken bir roman taslağını oluşturduğu rivayet edilir. Kemalettin Tuğcu'nun da çabuk yazabilen bir yazarlık yönünün olduğu, çok sayıda eser ortaya koymasından anlaşılmaktadır. Daktilosunun başına oturunca bir romanı bitirmektedir. Ahmet Mithat, edebiyatımızda romanı sevdirendir; yazma biçimi ile başlı başına bir ekol olarak nitelendirilebilir. Kemalettin Tuğcu da, birkaç nesle okuma alışkanlığı kazandırmış bir yazardır. Tuğcu'yu, Ahmet Mithat ekolünün çocuk ve ilk gençlik sahasındaki devamı saymak mümkündür.

Popüler edebiyat yüksek edebiyata geçişte bir lokomotif vazifesi görmektedir. Okuyucuyu kitapla tanıştıran, kolay okunduğu için daha çok talep oluşturan, eğlendiren, keyifli vakit geçirten, duygusal sürükleyiciliği, kendini okutma cazibesi olan, kendini satabilen popüler edebiyat ürünleri, fertlere okuma alışkanlığı kazandırarak toplumda okuma kültürünün oluşmasına hizmet eder. Kemalettin Tuğcu da bir dönem bu ülkenin çocuklarına konularının basit ve anlaşılır oluşuyla, sahip olduğu duygusal sürükleyicilikle, işlediği eğitim değerleriyle, ucuz ve kolay ulaşılabilirliğiyle kendini okutmuş, onların okuma alışkanlığı kazanmalarında etkili olmuştur.

KAYNAKLAR

- Akyol, H. (2007). *Türkçe ilkokuma yazma öğretimi* (6. Baskı). Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.
- Algül, A. (2019). Popüler kültür ve popüler edebiyat [Popular culture and popular literature]. *European Journal of Educational and Social Sciences*, 4 (2), 142-153.
- Arlı, M. S. (2005). *Kemalettin Tuğcu romanları: özgün bir popüler edebiyat türü*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi, Bilkent Üniversitesi, Ekonomi ve Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Ayverdi, İ. (2008). *Misalli büyük Türkçe sözlük (Gözden geçirilmiş 3. baskı)*. İstanbul: Kubbealtı Neşriyat, 1848.
- Barbarosoglu, F. K. (1996, 27 Ekim). Çocukluğumuzun sahici dünyası: Kemalettin Tuğcu. *Yeni Şafak gazetesi*.
- Çalapala, R. (1995, 7 Mayıs). Cumhuriyete kanat gerenler: Kemalettin Tuğcu. *TRT 2 televizyonu*.
- Çifçi, M. (2009). Eleştirel okuma. *Türk Dili Araştırmaları Yıllığı - Belleten*, 54 (2006/1), 55-80.

- Dayıoğlu, G. (1996, 5 Kasım). İçindeki çocuk için yazan adam: Kemalettin Tuğcu. Tüyap Konferans Salonu, 14.15-16.00.
- Enginün, İ. (1996, 5 Kasım). İçindeki çocuk için yazan adam: Kemalettin Tuğcu. Tüyap Konferans Salonu, 14.15-16.00.
- Ercilasun, Bilge. (1997). *Yeni Türk edebiyatı üzerine incelemeler*. Ankara: Akçağ Yayınları.
- Erdoğan, F. (1993). Tuğcu, gözyaşları ve annelerim, *Cumhuriyet Kitap*, sayı: 195.
- Kavcar, C., Oğuzkan, F., Sever, S. (1998). *Türkçe öğretimi*. Ankara: Engin Yayınevi.
- Nunan, D. (2003). *Practical English language teaching*. New York: McGraw-Hill/Contemporary.
- Özbilgen, E. (1996, Ekim) Kemalettin Tuğcu için, *Cihannüma, Zaman gazetesi*, s.17.
- Özdemir, E. (2018). *Eleştirel okuma*. Ankara: Bilgi Yayınevi.
- Özgentürk, N. (1993, 28 Kasım). Çocukların Kemalettin dedesi, *Star gazetesi*.
- Sayı, M. F. (2018). Okuma eğitimiyle ilgili temel kavramlar. O. Sevim, Y. Söylemez (Ed.). Okuma eğitimi içinde (s. 1-9). Ankara: Nobel Yayın.
- Sever, S. (2007) Okuma kültürü edinme sürecinde Türkçe öğretiminin sorumluluğu". *Okuma Kültürü ve Okullarda Uygulama Sorunları Toplantısı*. Ankara: MEB Devlet Kitapları Müdürlüğü.
- Sever, S. (2011). *Türkçe öğretimi ve tam öğrenme* (5. Baskı). Ankara: Anı Yayıncılık.
- Şimşek, Ş. (2005). *Kemalettin Tuğcu'nun hayatı ve 50 romanından hareketle çocuk edebiyatımızdaki yeri*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi, Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Bolu.
- Şirin, M. R. (1989). 1988'de çocuk edebiyatı. *Çocuk Edebiyatı Yıllığı*, İstanbul: Gökyüzü Yayınları.
- Tuğcu, K. (1968). *Maymunlar adası*. İstanbul: İtimat Kitabevi.
- Tuğcu, K. (1970). *Altın bilezik*. İstanbul: İtimat Kitabevi.
- Tuğcu, K. (1991). *Bekir'in arabası*. İstanbul: Maviş Yayınları.
- Tuğcu, K. (1992). İhtiyar at. İstanbul: Kurtuluş Yayınları
- Tuğcu, K. (1996). *Benden sonrakiler*. İstanbul: Nehir Yayınları.
- Tuğcu, K. (1996). *Güzel bir gün*. İstanbul: Nehir Yayınları.
- Tuğcu, K. (2002). *Baba evi*. İstanbul: Damla Yayınları.
- Tuğcu, K. (2002). *Babam ve ben*. İstanbul: Damla Yayınları.
- Tuğcu, K. (2002). *Babasızlar*. İstanbul: Damla Yayınları.
- Tuğcu, K. (2002). *Benim annem*. İstanbul: Damla Yayınları.
- Tuğcu, K. (2002). *Cambazın kızı*. İstanbul: Damla Yayınları.
- Tuğcu, K. (2002). *Dağdaki yabancı*. İstanbul: Damla Yayınları.
- Tuğcu, K. (2002). *Deniz kızı*. İstanbul: Damla Yayınları.
- Tuğcu, K. (2002). *Kız evlat*. İstanbul: Damla Yayınları.
- Tuğcu, K. (2002). *Köyde unutulunanlar*. İstanbul: Damla Yayınları.
- Tuğcu, K. (2002). *Kuklacı*. İstanbul: Damla Yayınları.
- Tuğcu, K. (2002). *Küçük bey*. İstanbul: Damla Yayınları.
- Tuğcu, K. (2002). *Satılan çocuk*. İstanbul: Damla Yayınları.
- Tuğcu, K. (2002). *Sütannem Nazlı*. İstanbul: Damla Yayınları.
- Tuğcu, K. (2002). *Şeytan çocuk*. İstanbul: Damla Yayınları.
- Tuğcu, K. (2002). *Yetim Ali*. İstanbul: Damla Yayınları.
- Tuğcu, N. (1996, 5 Kasım). İçindeki çocuk için yazan adam: Kemalettin Tuğcu. Tüyap Konferans Salonu, 14.15-16.00.

- Tuğcu, N. (2004). *Sırça köşkün masalcısı*. İstanbul: Can Yayınları.
- Türk Dil Kurumu İnternet Sözlüğü, <https://sozluk.gov.tr>, Erişim tarihi: 17 Temmuz 2021.
- Ünlü, Ö. (1996, 23 Ekim). *Türkiye Gazetesi Kültür Sanat*, s.10.
- Yazıcı, O. O. (1987). Kemalettin Tuğcu'yla çocuklar için yazmak üzerine, *Çocuk Edebiyatı Yıllığı 1987*, (Haz. Mustafa Ruhi Şirin), İstanbul: Gökyüzü Yayınları.
- Yılmaz, B. (2009) Çocuklarda okuma kültürünü geliştirmede ebeveyn ve öğretmenin rolü. *Çocuk ve Okuma Kültürü Sempozyumu*. Ankara: Eğitim Sen Yayını, 133-140.
- Yüksel, M. (1987). Muhteva itibariyle çocuk yayınları ile okul çağı çocuklarının psikososyal gelişmeleri arasındaki ilişkiler, *Çocuk Yayınları Sempozyumu Bildiriler*, 11-15 Kasım 1981, Ankara: Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları.
- Yüksel, T. (1993, 18 Kasım). Kemalettin Tuğcu, *Cumhuriyet Kitap*, 195, s.8.
- Yüksel, T. (1996, 5 Kasım). İçindeki çocuk için yazan adam: Kemalettin Tuğcu. Tüyp Konferans Salonu, 14.15-16.00.